

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC

thơ

Bích Khê

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

<http://tieulun.hopto.org>

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC
KIỀU VẪN
(CHỦ BIÊN - GIỚI THIỆU)

Thơ

Bích Khê

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

<http://tieulun.hopto.org>

LỜI NÓI ĐẦU

Bích Khê (1916 – 1946) là nhà thơ được liệt vào “trường thơ loạn” cùng với Hàn Mặc Tử và Chế Lan Viên trong thời kì Thơ Mới.

Các nhà nghiên cứu thơ văn xưa nay đều thống nhất nhận định Bích Khê không chỉ “làm thơ” mà “sáng tạo” thơ. Tuy nhiên giá trị những sáng tạo của Bích Khê đã đóng góp cho nền thi ca Việt Nam, nhất là ảnh hưởng thơ Bích Khê với thơ ca đương đại, vẫn chưa được đánh giá đầy đủ.

Trải qua 60 năm thử thách của thời gian, ngày nay đọc và nghiên cứu lại Bích Khê, chúng tôi thực sự cảm thấy bàng hoàng trước những thi phẩm của nhà thơ mà chính Hàn Mặc Tử cho là một thi tài, tác giả một tập thơ như “một đóa hoa thần dị”, “một thứ hương quý trọng, thơm đủ mọi mùi phước lộc”. Cặp Hàn Mặc Tử – Bích Khê (sinh thời cả hai cùng “sùng bái” nhau) là cặp thi sĩ xuất chúng cùng hứng chịu qui luật “tài mệnh tương đố” mà Nguyễn Du xưa kia từng nói. Cả hai đều mắc trọng bệnh và sống một cuộc đời hết sức ngắn ngủi.

Trong quãng đời ngắn ngủi ấy, Bích Khê dồn tất cả tinh lực cho thơ, tiến hành cuộc cách tân thơ. Từ chỗ đang là một nhà thơ cổ điển như Tản Đà, Bích Khê thực hiện một bước nhảy vọt sang Thơ Mới, hơn nữa, sang chỗ cực đỉnh của Thơ Mới.

Bích Khê cũng như Hàn Mặc Tử, là những “linh vật” ở trình độ cao. Vì vậy, nói theo kiểu Nguyễn Tuân, lòng vết chân của một chính khách thất quốc lúc vượt biển ra ngoài mưu việc lớn, thực còn dễ hơn đuổi theo... hai nhà thơ ấy lúc họ nổi hứng thực hiện những bước nhảy thần kì vào vũ trụ bao la để hái tinh hoa của trời đất.

Nhà nho Cao Bá Quát trước đây đã ngẩn ngơ nhìn cảnh người thiếu phụ phương Tây :

*Thiếu phụ Tây dương áo trắng phau
Tựa vai chồng dưới bóng trăng thâu...
Uốn eo đòi chồng nâng đỡ dậy..*

Còn Bích Khê, chưa hề tiếp xúc với mỹ thuật Hi La và châu Âu, bất ngờ được xem một bức tranh “nuy” (lỏa thể) lập tức cảm nhận được cái chân lí mà danh họa Goya đã nói : “Thân thể trần truồng của đàn bà là kiệt tác của hóa công...”.

*Nàng là tuyết hay da nàng tuyết điểm ?
Nàng là hương hay nhan sắc lên hương ?
Mắt ngời châu rung ánh sóng nghệ thường
Lệ tích lại sắp tuôn hàng đũa ngọc.*

*Đêm u huyền ngủ mơ trên mái tóc
Vài chút trắng say động ở làn môi
Hai vú nàng, hai vú nàng, chao ôi
Cho tôi nút một dòng sâm ngọt lộng !*

Điều đặc sắc của thơ Bích Khê là mọi sự vật và sinh hoạt trần gian luôn được tắm trong một vùng ánh sáng long lanh kì ảo của cõi thiên đàng, tạo nên những “giai phẩm” trác việt. Những rung động thơ tựa như những “anh hoa phát tiết ra ngoài”, và những tưởng tượng siêu việt của nhà thơ khiến chúng ta kinh ngạc. Đây là hình ảnh của nữ sĩ Hồ Xuân Hương trong tâm tưởng Bích Khê :

*Mộng trắng phau phau vớt cung nga
Xuân Hương ! Người ngọc máu say ngà
Nhấn dây tơ loạn buồn lời lả...
Hai tôi vừa ghé bến sông Ngân
Ô nàng Xuân Hương ngực để trần
Ngâm bài “vấn nguyệt” tiếng trong ngân...*

Đây là cuộc “du hành vũ trụ” lên sao Kim vô vàn kì thú :

*Lên Kim tinh xác bằng thanh khí
Đất lưu li không khí xạ hương
Cây du hương lâu đài song sóng
Trên biển châu trời lộn kim cương.*

Nàng Vệ Nữ theo nàng Vệ Nữ

*Áo âm dương gió tóc thơm rừng
Người như nhạc trong xuân bằng nhạc...*

Thơ Bích Khê không cốt mô tả “những điều trông thấy”. Thơ Bích Khê nhằm tới một mục tiêu cao hơn của nghệ thuật : mang những mảng đặc sắc nhất của cuộc sống (mùa xuân, mùa thu, quê hương, nỗi sầu, sắc đẹp, tình yêu, tình bạn, thi ca...) cô đúc vào trong thơ, tạo thành những hình tượng tiêu biểu mà Bích Khê gọi là “tượng trưng”. Hai thi phẩm **TINH HUYẾT** và **TINH HOA** chính là nơi “triển lãm cái đẹp của Thế Giới” cô đọng trong lăng kính của tâm hồn Bích Khê, là tuyên ngôn cho trường phái thơ Bích Khê.

Chúng ta xem “không gian” động trong thơ Bích Khê như thế nào :

*Ô, trời hôm nay sao mà xanh !
Ngọc trắng xây vàng trên muôn cảnh
Nhưng mây tê ngời vào kim cương
Dạ lan tê ngời say men hương.
Lầu ai ánh gì như lưu li ?
Nụ cười ai trắng như hoa lê ?
Thủy tinh ai để lòng gương hồ ?
Không gian xà cừ hay san hô ?*

Còn đây, hình ảnh người yêu động lại trong thơ:

Tôi nói làm sao – cái đẹp câm
Đẹp trong pho tượng xuất ra thân
Một con người mộng – con người mộng...
Về gì đã dượt không lay động ?
– Cặp mắt mù thu đương đắm si.

Đây là “chân dung” của Hàn Mặc Tử :

Bóng nào trắng dần ra
Trên đầu đơm vòng hoa
Khắp thân in màu tuyết
Trong trẻo và điểm tuyết
Tơ tơ gần như nguyệt
Biếc biếc gần như thu...

Và đây là “chân dung” của mùa xuân :

Nâng lên núm vú đôi
Sữa trắng nhì nhì giọt
Bay qua cụm liễu phơi
Những cườm tay điểm hột
Sương phát phơ lau lách
Khe uôn mình giai nhân
Đường non khéo điêu khắc
Những dáng hình khỏa thân.

Chịu sự ảnh hưởng ở mức “khích động” của chủ nghĩa lãng mạn văn học phương Tây, áp ủ tư tưởng “duy tân” thi ca, đắm mê vùng hào quang của chủ nghĩa tâm linh, có lẽ Bích Khê đã cố ý sáng tạo nên “một thế giới thứ hai” ở trên tầng của

thế giới hiện hữu. Ông gọi đó là những “tượng trưng”, nhưng thực chất đó chính là thế giới đẹp lí tưởng mà ông khao khát.

*
* *

Về phương diện nghệ thuật, Bích Khê đã góp phần vào cuộc cách tân thơ Việt nam về nhiều mặt.

Những vần luật cũ bị phá phách, thay vào đó là những nhịp điệu và giai điệu mới lạ làm cho thơ Bích Khê mang tính âm nhạc rất rõ :

*Những cánh hồng đơm, những cánh hồng đơm
Nhẹ nhàng, nhịp nhàng... thở đều trong sương
Thơ bay thơ bay vô bàn tay ngà
Thơ ngà ngà say, thơ ngà ngà say.*

Bích Khê cũng là tác giả đầu tiên thể nghiệm lối thơ dùng toàn thanh bằng, gây hiệu quả rõ rệt khi diễn tả trạng thái tình cảm mộng mơ say đắm triền miên :

*Yêu nàng bao nhiêu trong lòng tôi
Yêu nàng bao nhiêu trên đôi môi
Đâu tìm đào nguyên cho xa xôi
Đào nguyên trong lòng nàng đây thôi...*

Bích Khê dụng công tìm tòi sáng tạo từ ngữ thơ làm giàu thêm cho kho từ vựng thơ Việt Nam như các cụm từ sau : tiếng ve rộn rã, đẹp mê man,

thơ thủy tinh, nhạc pha lê, lâu đài song sóng, lời ca man dại, sôi đê mê, hỗn hợp đẹp xô bồ...

Thiết tưởng Bích Khê đã gợi mở một con đường sáng tạo ngôn ngữ thơ !

Đóng góp quan trọng về nghệ thuật của Bích Khê, theo chúng tôi, chính là ở chỗ ông đã điển phạm hóa loại hình câu thơ được cấu thành bởi một nguyên tố thực tế hòa nhuần nhuyễn với một nguyên tố trừu tượng. Những câu thơ đó luôn “đằm đìa chất thơ” bởi nó được nhân cách hóa, được “phổ” vào bằng một linh hồn sống, do đó gây ra một xúc cảm thâm mỹ kì diệu :

- *Dường có con chim báu*
Rĩa cánh trên ngai lòng.
- *Thu ôm muôn hồn chơi phiêu diêu.*
- *Vàng phai nằm im ôm non gầy.*

Chúng ta thường bắt gặp những câu thơ hay của các nhà thơ hiện nay viết theo thi pháp ấy :

Con mơ trắng xóa bốn bề hoa lau.

(Nguyễn Duy)

Đêm dài đêm thả bùa mê

Cho con đom đóm bờ đê lạc đường

(Nguyễn Thị Đạo Tĩnh)

Trăng hồn nhiên đợi giờ sa ngã

(Hoàng Hưng)

*Em ngồi giặt áo giữa trưa
Rát bàn tay vẫn vò chưa sạch lòng.*

(Thanh Nguyên)

*

* *

Nguyễn Du có câu : “nghề chơi cũng lắm công phu”. Quả vậy, thơ ca xưa nay, bên cạnh những thi phẩm “dễ đọc” “dễ hiểu” (do tính chất giản dị và bình dân của chúng), còn tồn tại dạng thi phẩm “khó” nhưng lại có giá trị nghệ thuật rất cao. Thơ Bích Khê rơi vào trường hợp này. Trong “Thi nhân Việt Nam” Hoài Thanh thừa nhận rằng Bích Khê có “những câu thơ hay vào bậc nhất trong thơ Việt Nam”. Để làm được điều đó, Bích Khê đã vận dụng những yếu tố nghệ thuật cao siêu, diệu vợi, đầy tính chất “cuồng phóng” : nghệ thuật thơ Điên, giống như thơ Hàn Mặc Tử.

Bích Khê có một địa vị khá đặc biệt trên thi đàn Việt Nam và ảnh hưởng thi pháp của ông với các nhà thơ đương đại vẫn còn đậm nét.

Thành phố Hồ Chí Minh tháng 11-1996

KIỀU VĂN

*Những tờ thơ nát đầy hơi hám
Tay khách đa tình sẽ chuyển trao...*

Bích Khê

THƠ SẦU TỰ

Nghe chuông

Mẫu :

*Đêm khuya giấc điệp mơ màng
Nghe chuông sức tĩnh một tràng mộng xuân.
Trở trêu cho khách phong trần
Nghe chuông đối cảnh tinh thần ngẩn ngơ.*

Nói :

*Chuông đâu thánh thót
Giữa đêm trường như đem rót vào tai !
Giọng càng ngân, tiếng càng dội, hơi càng dài
Mường tượng khúc Bông lai tiên nhạc phách
Hoán khởi mê tân thuyền thượng khách
Tĩnh hồi trường dạ mộng trung nhân (1)*

(1) Gọi dậy khách trên thuyền đậu bến mê, cho tỉnh lại người trong mộng đêm trường.

Bóng yên hoa, màu khiêu vũ, mây phú quý, bả
phù vân...

Tiếng linh động trong ngàn thiên vạn cổ.
Riêng tứ những chứa chan bầu thống khổ
Đã phong trần còn khổ với ba sinh.
Mộng giang hồ bay bổng tận mây xanh
Nghe tiếng dội rồi trở quanh về non nước.
Đêm dài dặc ấy ai người tỉnh trước
Nắm chày kinh đông dượt động cho kêu
May ra người tỉnh thức đều.

Bán sầu

***Sầu đầu sầu lạ sầu lòng
Sầu theo lẽ đẽo ngàn trùng cũng theo***

*Bán sầu chi đó tẻ
Xưa đã từng có kẻ bán hoàng thiên.
Người bán trời không chứng mới là phiền
Còn tôi bán hàng sầu tiền chẳng lấy.
Sầu nhấm ma men men khó tẩy
Sầu mời thần ngủ ngủ không ngon.
Này sầu hoa, sầu cỏ, sầu núi, sầu non
Sầu tất cả bà con say tỉnh dờ.
Chưa nói đến tở sầu vì tở
Bôn ba mà vỡ lổ nét tang thương.
Ma dất lối quỷ đưa đường
Sầu đây đó sầu vương chẳng chịt mãi.
Tôi muốn bán hàng sầu không vốn lãi
Khỏe tinh thần hầu tính lại cuộc trăm năm
Để sầu, thêm rồi ruột tằm.*

Bán thơ

Mẫu :

*Hôm xưa tớ đã bán sầu
Món hàng khá đắt, khách cầu khách mua.
Còn món Thi vẫn của chua
Khách nào có thích, tớ cũng bán đùa làm quen.*

Nói :

*Sầu đã bán thì thơ cùng bán nốt
Mối Thi – Sầu không cột lại làm chi !
Kìa như đau, như khô, như oán, như si
Nào giọng đàn ai oán, giọt lệ thương bi
Kết cuộc lại “mốc xì” gì đâu ráo !*

Rong vẽ lối xưa toàn những sáo
 Cua bò Thơ Mới chả nên câu !
 Cũng rung đùi xung Lí, Đỗ, Hàn, Tô
 Rõ “bát xáo cõi quân mò không thấy cái...”,
 Tố trót đã cùng mang bệnh đại
 Từ nay xin đem bán lại cho đời.
 Khách làng thơ ai cần đến đồ chơi
 Tố xin bán, không lời, cả vốn.
 Đời tranh cạnh xen thi vào càng lộn xộn
 Chẳng ích chi thêm hao tổn lòng người
 Để công phần đấu với đời.

Mộng cầm ca

Đây bát ngát và thơm như sữa lúa ;
 Nhựa đường lên : sức mạnh của lòng thương ;
 Mùi tô hợp quện trong tơ trắng lụa ;
 Đây dạ lan hương, đây đỉnh trầm hương ;
 Đây bát ngát và thơm như sữa lúa ;
 Hồn xạ hương phơ phất ở trong sương.

Không gian tơ – không gian tơ gọn sóng ;
 Âm thanh gì sắp sửa...
 Ngọc Kiều ơi ! (1)
 Hay hơi thở của hoa hồng mơ mộng ?
 Hay buồn đêm rào rạt – ứ muôn nơi ?
 Không gian tơ – không gian tơ gọn sóng ;
 Ngọc Kiều ơi – Hồn đến bến xa khơi !...

Níu cho ta, cho ta muôn yến nguyệt,
 Ngọc Kiều ơi, này khúc Lạc Mai Hoa
 Suối tóc mát nhúng trong vùng mộng tuyết :
 Ta tê mê, ta gảy điệu Tì Bà.
 Níu cho ta, cho ta muôn yến nguyệt
 Còn đây em, này khúc Mộng Cầm Ca
 Đâu đôi mắt mùa thu xanh tợ ngọc ?
 Vú non non, da dịu dịu, êm êm ?
 Đâu hang bấu cho người ta phải khóc ?
 – Trên môi son, ta liếc lưỡi gươm mềm !
 Đâu đôi mắt mùa thu xanh tợ ngọc ?
 – Lưỡi lông mi ròn rợn ánh tơ đêm !

Trăng gầy vàng, vàng gầy lên sắc trắng
 Cửa gương hồ im lặng tợ bài thơ.
 Chân nhịp nhàn, lòng nghe hương nặng nặng.
 Đây bài thơ không tiếng của đêm tơ.
 Trăng gầy vàng, vàng gầy lên sắc trắng
 Cửa hôn thu đi lạc ở trong mơ...

Người cho ta một thanh gương rất sắc ?
 Ô vùng lên... cắt mạch nguyệt vàng xanh !
 Xẻ mạch trời, – mây xô sao, rãng rắc !
 Phăng mạch đêm, – hương vỡ, ứa ngấm tinh !
 Người cho ta một thanh gương rất sắc ?
 – Ta điên rồ... múa giữa ánh bình minh.

(1) Ngọc Kiều : người yêu trong thơ của Bích Khê.

Cuối thu

Đêm nay hồn lặng làm sao !
 Cảnh thu ôm cả chiêm bao vào lòng,
 Sao xanh lọt phím tơ đồng
 Gió ơi là gió, buồn đông thổi về,
 Không gian mưa lệ đầm đìa ;
 Đây sân trắng toát hoa lê đầu mùa.
 Trời iam ứ đặc tình thu,
 Ô kìa mây bạc nặng lùa về tây !
 Hồn sao không động mà say !
 Chà ! Đôi chim khướu nó bay tung trời...
 Nhạc đâu bỗng vót từng khơi,
 Hồn theo với nhạc, hồn ơi là hồn !
 Buồn thôi như rượu thấm dần
 Lên men nồng khướt, xoay tròn trên không.

Tôi chết rồi tiếng nói như châu

*Tôi chết rồi ! Tiếng nói như châu
Vỗ sóng vàng mơ động mái lầu
Người đứng người đi người hôn hên
– Tình tôi khóc mức ở chiêm bao.*

*Tôi chết rồi ! Tiếng nói như châu
Tản mác ra muôn vạn khí sầu
Người khóc : “Tình ta thơ mộng cả”
Để tìm khoái lạc ở chiêm bao.*

*Tôi chết rồi ! Tiếng nói như châu
Ánh sắc phương phi rất nhiệm màu
Tôi sù (1) tình tôi trong mắt ướt
Mơ màng phối hiệp ở chiêm bao.*

*Người khóc : Thiên tài của anh mô ?
Cho em ôm ấp chốn phòng thu
Cho em thờ phụng như châu báu
Rồi chết theo em tận đáy mồ.*

(1) sù : hòa quyện

Dặm mòn

*Ôi chiều mùa thu sao mà buồn
Tầng khói biếc đầy tràn về thôn
Dòng sông như dờ không muốn chảy
Có phải hôm nay chở nặng hồn ?*

*Gió về mang cả mùi lãng tã
Buồn cắt lênh đênh những miếng đen
Người viễn khách, lòng sầu vạn cổ
Dặm mòn muốn gặp một người quen.*

Ngón giai nhân

Đây em gượng khúc tranh này
Mới lên trọc gấm nét mày đã cau
Em ơi nhấn mạnh thì đau
Em ơi nhấn nhẹ khôn lau nét buồn
Tiếng mau e ruột như cồn
Lại trong tiếng đục luống hờn bấy thân
Tình anh lụy ngón giai nhân
Sống lìa nay được ấy ngàn đoàn viên.

Tiếng đàn mưa

*Mưa hoa rụng, mưa hoa xuân rụng
Mưa xuống lâu, mưa xuống thêm lan
Mưa rơi ngoài nẻo dặm ngàn
Nước non rả rích giọng đàn mưa xuân.*

*Lầu mưa xuống, thêm lan mưa xuống
Cùng nước non mưa rụng hoa xuân
Mưa rơi ngoài nội trên ngàn
Nghe trong ý khách giọt đàn mưa rơi.*

*Đầm mưa xuống nẻo đồi mưa xuống
Bóng dương tà rụng bóng tà dương
Hoa xuân rơi với bóng dương
Mưa trong ý khách mưa cùng nước non.*

*Rơi hoa hết mưa còn rả rích
Càng mưa rơi càng tịch bóng dương
Bóng dương với khách tha hương
Mưa trong ý khách muôn hàng lệ rơi.*

Quán khách xuân về

*Thân bệnh triền miên sầu quán khách
Đầu đường dương liễu xấp tươi xanh
Gởi tình cái én xuân muôn dặm
Rắc giọt lòng đông cảnh một mình.*

Gõ bồn

Liêu trai trở lại, lánh vòng trần
 Ma Phật mơ hồ mộng với thân !
 Mặt ngọc bên trời tàn bóng nguyệt
 Minh ta trước cửa thưởng hoa xuân.
 Gõ bồn chẳng thấy ai tao khách
 Cách núi khôn tìm bóng cố nhân
 Một tiếng trên không trong ác lặn
 Hạc kêu bay lẫn đám phù vân.

Mĩ tửu ca

Trăm năm vui được mấy hồi
 Rượu ngon còn đó còn mời vương tôn.
 Ngựa hồng nghỉ dẫm quan son
 Thuyền bơi, sen động, khe đôn, trắng lên.
 Chén này khách hãy cạn liền
 Ngó đôi mặt ngọc thì quên bụi hồng !
 Tóc mây chảy suối hương nồng
 Em là Ngọc Nữ, Kim Đồng là ai ?
 Chén rồi lại chén nữa đây
 Núi không, đêm tịnh, nhớ say chỗ sâu !
 Xuân thơm tuy hết mặc dầu
 Rượu ngon còn mãi khách lưu lại cùng.

Sầu lãng tử

Buồn sao muốn khóc cho ra tiếng
 Nước mắt tương tư phủ điệu đàn...
 Buồn sao muốn khóc như con nít
 Rạo rức trong mi tựa nắng giòn...
 Buồn sao muốn khóc cho ra máu
 Hiện ảnh trong hồn một đám tang...
 Buồn sao muốn hốt bao nhiêu lệ
 Viết mạnh trong tay một chữ : Nàng...
 Có người buồn quá không sao khóc
 Làm mùi thanh khí quện tiên nương
 Có người buồn quá không sao khóc
 Cười thom như ngọc dội hương vàng.
 – Đây chàng lãng tử buồn rơi lệ
 Miệng cứng hào quang chảy tựa vàng...

Con mê

*Trời ơi ! Khóc đã đứt tươm hơi
Tiếng lệ thôi theo với nhịp đời
Tiếng lệ lìm đi như xác chết,
Trời ơi ! Khóc đã đứt tươm hơi,*

*Ai bảo là tôi chưa chết rồi !
– Máu cuồng vẫn nhảy điệu mê toi,
Máu cuồng run khắp trong thân thể;
Ai bảo là tôi chưa chết rồi !*

*... Trời hỡi ! Lạy ai cho ai thương
Để ai cho một ông hời dương
Kẻ dài mạch lạc trong im lặng
Níu vĩa vong gì để vẫn vương ?*

Ăn mày

Thì ăn mày ! Thì ăn mày ! Ăn mày...
 Hồn ta đau quá là ta ngửa tay
 Lạy tứ hướng xin khắp và thiên hạ : (1)
 Nắng có nhạc chớp đầy hơi hương lạ
 Nấc âm thanh chết lịm giữa triền miên ;
 Gió mang thư bay cho đến cung thiềm
 Thổi chữ gấm bằng khí điên cuồng vọng ;
 Và trăng bỗng ngậy khờ nên nổi sóng
 Xuống không gian như bể sáng kim cương ;
 Cho ta xin trong một tối du dương
 Muôn thứ đàn run trên da thịt tuyết,
 Đàn và thơ kết thành dây tình huyết
 Có nguồn thương trào vọt miếng phong cầm :
 Cho ta xin ý điệu của tình cầm.

(1) Khắp và (cả và) ; tất cả.

Là giải hết bí huyền nương bóng tối...
 Hay trộ (2) cười trên làn môi hấp hối ;
 Còn đây ! Còn đây ! Tiếng rượu hú ma
 Tứ thuốc phiện thu nhập khí mờ ; hoa ;
 Ủ, tội chi ta không vào địa ngục
 Đặng xin nốt ngọc oan ương thê thốt,
 Giam chung thân mà sáng quá thiên đường ;
 Đặng ngủ nhờ một đêm với Xuân Hương...
 Baudelaire ! Người là Vua Thi Sĩ !
 Cho xin trộm bao nhiêu mùi thi vị,
 Phà hơi lên, truyền nhiễm thấu trần ai...

(2) trộ : một trận, một đợt, một chuỗi.

Năm mộ

Mây, tuyết, thời gian bay tợ nhạc
 Hồn tôi đã thoát để tiêu dao
 Những tờ thơ nát đầy hơi hám
 Tay khách đa tình sẽ chuyển trao

Rồi những mùa thu vô hạn thương
 Trở về dưới nguyệt chấp chờn hương
 Mùa thu ám ảnh nhà thi sĩ
 Muốn thổi tiêu vàng giữa khói sương.

Gió tiêu sẽ quạt buồn thanh tịnh
 Về chốn thôn gia viếng mã tôi
 Đây cỏ xanh xao mây lớp phủ
 Trên mồ con quạ đứng im hơi.

Thơ đề trên bia mộ

*Thân bệnh : ngô vàng mưa lá rụng
Bút thần : sông lạnh ánh sao rơi
Sau nghìn thu nữa trên trần thế
Hồn vẫn về trong bóng nguyệt soi.*

THƠ TÌNH

Ti bà

Nàng ơi ! Tay đêm đương giăng mền
 Trắng đan qua cảnh muôn tơ êm
 Mây nhung pha màu thu trên trời
 Sương lam phơi màu thu muôn nơi.

Vàng sao nằm im trên hoa gầy
 Tương tư người xưa thoi qua đây
 Ôi nàng năm xưa quên lời thề
 Hoa vừa đưa hương gầy đê mê

Cây đàn yêu đương làm bằng thơ
 Dây đàn yêu đương run trong mơ
 Hồn về trên môi kêu : em ơi
 Thuyền hồn không đi lên chơi vui

Tôi qua tim nàng vay du dương
 Tôi mang lên lầu lên cung thương
 Ôi tôi bao giờ thôi yêu nàng
 Tình tang tôi nghe như tình lang

Yêu nàng bao nhiêu trong lòng tôi
 Yêu nàng bao nhiêu trên đôi môi
 Đau tìm đào nguyên cho xa xôi
 Đào nguyên trong lòng nàng đây thôi.

Thu ôm muôn hồn chơi phiêu diêu
 Sao tôi không màng kêu : em yêu
 Trăng nay không nàng như trăng thiêu
 Đêm nay không nàng như đêm hiu.

Buồn lưu cây đào xin hơi xuân
 Buồn sang cây tùng thăm đông quân
 Ô hay buồn vương cây ngô đồng
 Vàng rơi ! Vàng rơi ! <http://tielun.honto.org> Thu mềm mòng.

Ảnh ấy

*Anh thấy mơ màng trong ảnh ấy
 Người em lãng mạn quá đi thôi
 Anh nhìn trên trời, anh tư tưởng
 Anh ngỡ là em đứng đấy rồi.*

*Anh tính ôm chầm lấy mắt mơ
 Lấy môi lấy má... lấy ngáy thơ
 Để anh nút ón mùi hương ấm
 Của một tình yêu giận hờn hờ !*

*Anh tính – kê tay lên trái tim
 Ta đòi nóng hổi với say im.
 Nhưng chao ! Sao chỉ không gian lạnh ?
 Không bóng ! Không hình ! – Không có em !*

*Anh ghì lấy ảnh. Những đau thương
Thấm tận lòng anh khô chán chường.
Anh úp mắt vào đôi mắt ấy
Rồi không ngăn được, lệ anh tuôn...*

*Nước mắt tràn trên đôi mắt ấy.
Nào hay anh khóc ! Phải em đâu ?
– Đòi mô em khóc vì anh khóc
Cho lệ lòng anh bạc vẽ sầu !*

*Anh không rời nữa ảnh thơ ngây
Và trở nên người dễ khóc lây
Anh khóc mắt anh trong mắt ấy
Để rằng :
– Em khóc với anh đây ! (1)*

(1) Cảm xúc của tác giả trước một tấm hình của người yêu.

Hoàng hoa

*Lam nhung ô ! Màu lung chùng trời ;
 Xanh nhung ô ! Màu phơi nơi nơi.
 Vàng phai nằm im ôm non gầy ;
 Chim yên eo mình nương xương cây.
 Đây mùa hoàng hoa, mùa hoàng hoa :
 Đông Nam mây đùn nơi thành xa...*

*Oanh già theo quyên, quên tin chàng !
 Đào theo phù dung : thư không sang !
 Ngàn khơi, ngàn khơi, ta, ngàn khơi :
 Làm trắng theo chàng qua muôn nơi ;
 Theo chàng ta làm con chim yên ;
 Làm mây theo chàng bên nhung yên.*

*Chàng ơi ! Hồn say trong mơ màng,
– Hồn ta ? Hay là hồn tình lang ?
Non yên tên bay ngang muôn đầu....
Thâm khuê oan gì giam xuân sâu ?
– Ai xây bờ xanh trên xương người ?!
Ai xây mồ hoa chôn đời tươi ?!*

Nàng bước tới...

Nàng bước tới như sông trăng chảy ngọc ;
 Như nắng thơm hóp đặc cả nguồn hương ;
 Là nơi đây đoàn tụ nhạc mười phương
 Ứ thành xuân cho niên hoa bất tuyệt,
 Cho mở rộng muôn cảm hoài tình khiết ;
 Cả thời gian dồn lại ở bàn tay ;
 Hồn hoa men ôm cả trí đêm nay
 Tìm thi vị bay rờn qua ý sắc...
 Ai giam lỏng một vì sao giữa mắt
 Ánh con người hàm súc biết bao lời ?
 Lời truyền sóng đánh điện khắp muôn trời,
 Chữ bí mật chứa ngầm hơi chất nổ

Nàng bước tới là tim tôi lay đổ !
 Đường thẳng thiên tình cứ việc bay lên.
 Tôi lay trời ! Tôi lay cả vô biên !
 Tình tôi sống vì ăn nhiều ánh sáng,
 Nao nao quá, hồng thom vì ửng rạng,
 – Quả nhân duyên mùi mẫn vị phong trần.

Nàng ! Nàng ! Nàng ! Không có nữa châu thân ;
 Xác là mộng mà tình là tuyệt đích !
 Hỡi không gian ! Hãy tan ra tiếng địch
 Của lòng yêu ca ngợi tuyệt vời cao !
 Hỡi trần gian ! Hãy chết ngọt trong sào
 Cho chân lí ngời ra như lưỡi kiếm ;
 Cho tình ta xô dòn sang cực điểm ;
 Và hào quang khiêu vũ với hào quang.

Châu (1)**I**

Tôi nói làm sao – Cái đẹp câm,
 Đẹp trong pho tượng xuất ra thân
 Một con người mộng – con người mộng
 Trẻ nải thanh tân biêng nhác thắm.

Muôn sợi đàn tơ buông lỏa xỏa...
 Vẻ gì sùm sụp ướt trên mi
 Vẻ gì đã dươi không lay động
 – Cặp mắt mùa thu đương đắm si.

Ôi đẹp đau thương, sáng thiết tha
 Hồn ơi ! Cặp mắt vỡ men hoa
 Hồn ơi ! Cặp mắt say thơ mộng
 Dân biển ra châu trắng mịn mà...

(1) Châu : Tên người yêu ngoài đời của Bích Khê.

II

Tôi thấy vàng mơ động khí giới
Mà nàng làm tượng lắng im hơi
Để ra một vẻ đau thân bí
Linh động vang lên chín phẩm ngồi

Tôi mượn tình cầm mớm lưỡi răng
Để nghe rữ rượi đã bay lan
Để đưa sanh mạch khơi hơi thở ;
Hấp hối hờn run hộ vệ nàng

Có cặp lông mày phốt rắng đêm
Dậy như men rượu gọi mơ thềm
Có gì duyên duyên trên da thịt
Nức một đường thơm một điệu êm

Đây máy thu thanh im dưới tóc
 Dẫn cho âm hưởng thấm vô lòng
 Và hai lỗ hở hờ hương vị
 Úp mở như hình một dáng cong

Đôi má bây chừ tôi xát yêu
 Nóng run như gió lá say chiều
 Từ lưng uốn éo xuống chân trúc
 Đờ đàn thanh bai tỏa ý kiều

Những dấu tiên tri kín đáy hôn
 Đây tôi truyền sống ở trong hôn
 Cho Nàng sống với hôn tôi sống
 Với cả hoa trắng sáng chập chờn

Còn tiếng đàn tranh bay ra môi
 Những thom những mộng rúng bồi hồi
 Và bàn tay ngọc đánh trên ngực
 Ôm nhịp đau thương muốn rụng rời

Trực giác đi ra trên trán kia
 Có màu sắc tương rất phương phi...
 Vẻ chi mãnh liệt nhưng êm ái
 Trong cặp tuyết lê uớm dậy thì

Tôi nhìn đâu thấy cặp đùi non
 Một vẻ tơ mơ một vẻ ngon...
 Tôi hốt ghen tuông hình ảnh mộng
 Rêr rêm khoái lạc... khoái sướng vờn

III

Tôi đắm hồn tôi cho chết say
 Như hoa mảnh khảnh xác thu gầy
 Ở trong cặp mắt như châu ấy
 Và biên ra châu lã chã đây

Em đã là châu lệ cũng châu
 Mắt tôi đỡ khát biết bao sầu
 Biết bao ánh ngọc rung rinh nổi
 Giữa bể vàng mơ giữa cảnh mơ

Tê tái hồn tôi khóc nước nở
 Là khi ảnh ấy ở trên tay
 Cơ hồ thân thể run cầm cập
 – Thanh sắc muôn xuân đến đã đây !
 Cơ hồ trực giác trên cung bậc
 Điệu nhạc mê người đến chết say
 Ảnh ơi ! Tôi áp lên trên ngực
 Khoan hãm tim tôi đứng lại ngay
 Tôi còn hơi hãm trên môi miếng
 Giữ kín ngậm yêu tình chứa đây
 Tôi còn sú ảnh trong môi miếng
 Hôn dứt hơi tôi những phút này
 Chao ôi ! Thân thể run cầm cập
 – Thanh sắc muôn xuân đến đã đây !
 Ảnh ơi ! Đôi mắt mơ màng quá
 Ăn đứt màu thơ – xanh ngắt ngầy
 Tóc xòa đàn tơ rơi lướt lướt
 Hồn thu đã hiện khóc thu gầy
 Chao ôi toàn ảnh tuôn ra lệ
 Tê tái hồn tôi khóc rấm rây
 Châu vỡ nguồn châu – nào vỡ nào
 – Thanh sắc muôn xuân đến đã đây !

Say mức say mơ say mất mây
 Thân châu tôi xuất phút này đây
 Mau lên ! Tinh túy ngàn – muôn – triệu
 Thế giới – hư linh – hiệp lại này

Tối hôm nay mùa thu đang ảo não
 Trong gió rên và trong lá vàng bay
 Mỗi gân trắng rúng rẩy một luồng say
 Mỗi hơi thở hoa hồng vang nức nở
 Và mạch máu không gian dường vỡ lở
 Hú ma điên – kinh động vạn hồn đau

Muôn u phiền đầy đặc ứ trong đầu
 Muôn sâu hận xây mô ngay giữa phổi
 Tôi ngậy ngất trong bể lòng sôi nổi
 Để hồn mê trôi dạt cõi xa mơ
 Mình lặng ngời trên tảng đá trơ vơ
 Tình khóc ướt trong đêm thu lạnh lẽo

Nhạc khiêu vũ đâu đây lan sóng mùa
 Tôi tưởng chừng... da thịt biến ra thom
 Những đầu lâu rã hết khí xanh dòn
 Những xiêm áo bay ròn trong cảnh mộng
 Cả địa ngục đi vào trăm lỗ hồng
 Bắn tinh ra trộn trạo giữa nguồn hương

Nhưng, nhiệm màu ! Trước mắt, ánh trăng hường
 Bay lả tả – muôn hoa đều nín thở
 Một sắc động ? Một mùi hương mới vỡ ?
 Một màu son phảng phất ý mơ màng ?
 Không ! Từ trong thanh khí dội hương vang
 Bỗng đôi mắt hiện hình. <http://diendunhopto.org> Đôi mắt ngọc.

Ôi đôi mắt ! – Toàn thân tôi rỏn ốc !
 Cả linh hồn óc não phôi tim gan
 Đều say rêm trong sóng điện rang rang
 Với âm cốt tinh thần và khí phách
 – Hỡi đôi mắt ! Nơi người là ngọc thạch
 Nơi giếng người phản chiếu ảnh thiên thần
 Nơi suối người giữ kín tiếng châu ngân
 Nơi triển lãm cả một bầu tiên động
 Nơi rung rinh cả một trời thơ mộng
 Người là ai ? Người hỡi ! Người là ai ?
 – Nhưng đôi mắt lơ lửng và mê say
 Nhìn đắm đuối không một lời náo nức

...

– Hỡi đôi mắt ! Hồ thủy tinh trong suốt
 Soi trần gian địa ngục vạn đời ma
 Hãy nói tên thần bí của muôn hoa
 Hãy kể hết nhiệm màu muôn thế giới
 Những bí quyết khí nhạc lên vờ vờ
 Những màu thiêng khi đau khổ lên cao
 Những thorn ngào phối hiệp giữa trăng sao
 Những khoái trá truyền qua hai xác thịt
 Bằng hơi điện – bằng hơi điên tha thiết
 Người là ai ? Người hỡi ! Người là ai ?
 – Nhưng đôi mắt lơ lửng và mê say
 Nhìn đắm đuối, không một lời nào nức...

Mỗi màu thu ôm ấp một niềm thương
 Trong thanh khí trong đêm hương mờ ảo
 Muôn hoa hồng thở ra hơi kín đáo
 Lá vàng bay - vờ vạt - lá vàng bay
 Vỡ toang rồi ý vị của trăng say
 Mùi truyền nhiễm tận cùng bờ bến lạ
 - Hỡi đôi mắt ! Hỡi hộp ? Hay yêu thương ?
 Hay sầu hận ? Hay điên cuồng ? Chấn nản ?
 Người hiện ra để hình dung ánh sáng ?
 Chụp hồn hoa háo hức giữa đêm thu ?
 Chụp hồn ma than vãn giữa đêm thu ?

Người có biết lòng ta đương chết điếng
 Mưa dòng thơ tràn lan như sóng biển
 Là trong đây tất cả phẩm tràng sinh
 Đều đau rên trong vạn trạng thiên hình ?
 Người hãy để cho tiếng lòng thổn thức
 - Nhưng lờ lạng, không một lời nào nức
 Đôi mắt nhìn, đắm đuối và mê say

...

– Hỡi đôi mắt ! Người hãy hiện trên tay
 Cho lòng ta ấp yêu nguồn suối lệ
 Hồn ta say trong nhạc vàng kẻ lệ
 Tình ta dâng trong gợn sóng thu ba
 Cả máu đào tủy trắng với xương ma

Cùng tình loãng và bao nhiêu bảo vật
 Để xây đắp bàn thờ cao chất ngất
 Lút mây xanh và lút cả thiên thai
 Người là ai ? Người hỡi ! Người là ai ?
 – Bỗng đôi mắt rung rung đường róm khóc
 Nhưng cười nụ trong màu hoa ánh ngọc :
 – Ta là CHÂU ! Thi sĩ ! Ta là CHÂU !

...
 Tôi hôm qua làm văn tế
 Tôi khóc sống người giai nhân
 Tôi hôm nay tôi xuất thần
 Tôi muốn nàng đừng có chết
 Thần tôi đòi mô mới hết
 Thơ tôi đòi mô hết đau
 Là nàng trở nên sang giàu
 Tôi sú cho nguồn Khoái Lạc
 Tôi cho ăn toàn Hương Nhục
 Tôi bắt vận toàn Âm Dương
 Tôi để vận miếng Nghê Thường
 A vào đôi con mắt ngọc
 Nàng đội Thiêng Liêng lên tóc
 Nàng lừa Thanh Sắc vô tay

Tranh lửa thề

Dáng tâm xuân uốn trong tranh Tố Nữ
 Ô tiên nương ! Nàng lại ngự nơi này ?
 Nàng ở mô ? Xiêm áo bỏ đâu đây ?
 Đến triển lãm cả tấm thân kiều diễm.
 Nàng là tuyết hay da nàng tuyết diễm ?
 Nàng là hương hay nhan sắc lên hương ?
 Mắt ngời châu rung ánh sóng nghệ thường
 Lệ tích lại sắp tuôn hàng đũa ngọc.

Đêm u huyền ngủ mơ trên mái tóc
 Vài chút trắng say động ở làn môi.
 Hai vú nàng, hai vú nàng ! Chao ôi
 Cho tôi nút một dòng sâm ngọt lộng
 Ôi lồ lộ một tòa hoa nghiêm động
 Tôi run run hãm lại cánh hồn si...
 Ô hai tay rơi chén ngọc lưu ly
 Ô hai chân nở màu sen ảo lả
 Cho tôi nàng ! Cho tôi nàng ! Tất cả...
 Tôi miên man uống lại mộng quỳnh dao
 Cho mê mê, chơi với, hồn lên cao
 Một tình cầu sẽ tan ra biển lệ...

Tiên nương hỡi ! Nàng sống trên thế hệ
Bóng thời gian phải quỵ dưới chân nàng
Xuân muôn đời đi dưỡng giữa vùng tang
Gương phép tắc suốt soi ngàn mộng ảnh !
Cớ làm sao nâng niu bầu giá lạnh
Áp tranh người, lơ đãng ngắm thi nhân
Hay nàng nhớ nhung các phương đèn lân ?
Hay nàng ước mơ tình trong trắng ngọc
Ôi, ôi nàng, làm sao nàng chẳng khóc
Người thi nhân, vẻ đẹp của khiêu dâm
Trắng thanh tịnh còn lóng trong thơ cầm
Nhạc vô mình hằng <http://triviet.com>

Ôi, nàng ôi ! Thốt lên lời ngọc nữ
 Lời trần châu rúng cả phiếm lòng tôi
 Ngọc Kiều ! Ngọc Kiều ! Đến cặp song đôi
 Cho tôi độ vẻ hương trời sắc nước :
 Vẻ huyền diệu ứ men say lướt lướt
 Vẻ yêu tình dòn giận thấu vô gan ;
 Ta thiếp đi – trong một phút mê loạn
 Xuống muôn đợt rồi bay lên tột bực...

***Hồ Xuân Hương* (1)**

*Canh sương quán lạnh nguyệt tà song
 Bên gối hương lan đến ấp lòng.
 Người vợ trong thơ gần cách mộng
 Đêm nay chẳng biết có về không ?*

*Văn chương quán thế không ai biết
 Trong mộng mình về thưởng với tôi.
 Xanh liễu ngoài song thay đổi lá
 Đã ghen tài sắc mấy đêm rồi ?*

*Đêm nay nửa gối nghiêng nghiêng mộng
 Muôn dặm người xa đã thấy về
 Xanh liễu ngoài song vừa đổi biếc
 Màu thì sắc lá độ dung nghi.*

(1) Một hoang tưởng lãng mạn của Bích Khê : mối tình tri kỷ với nữ sĩ thời xưa.

Thi vị

Lá vàng rơi,
 (Tôi khóc, anh ơi !)
 Đàn rung tiếng :
 Người yêu đang ngồi...

Trăng vàng rơi,
 (Tôi khóc, anh ơi !)
 Đàn nghẹn tiếng :
 Người yêu đã rời... <http://tieuylun.hopto.org>

*Hoa vàng rơi,
(Tôi khóc, anh ơi !)
Đàn rụng tiếng :
Người yêu đi rồi...*

*Sao vàng rơi,
(Tôi khóc, anh ơi !)
Đàn cầm tiếng :
Người yêu xa rồi...*

.....
*Đêm vàng rơi,
(Thôi hết, anh ơi !)
Đàn bẻ phím :
Người yêu chết rồi .*

Mộng Xuân Hương

Nửa cánh giang hồ bạt nhớ thương
 Đêm nay buồn lắm, gục bên giường
 Ngoài li Lí Bạch trời như mộng
 Sau khói phù dung mộng cổ hương
 Thi mộng : Xuân Hương nường đã đến
 Thưa cô, dáng nguyệt tuyết còn vương
 Tỉnh ra thì thấy mình trong mộng
 Nửa mảnh trăng treo [mặt buồn](http://mopto.org)

Hai tiên nữ nhớ Lưu — Nguyễn

*Khúc nghe vắng lưa lâu rồi
Mộng tiên dài đặc, mộng người biết đâu.
Trời trong động, quạnh xuân sâu
Nẻo trần không lối rầu rầu trắng soi.*

*Hương đầy suối, cánh đào trôi
Men khe cát trắng cỏ thôi bơ sờ
Sương mai đèn gió mơ hồ
Sống đành không chốn hỏi dò Lưu Lang.*

Tân hôn

Ồ lạ ! Làm sao thương nhớ quá !
 Đêm nay trăng ngủ ở bên đường
 Hồn chiêm bao hốt mơ trăng lạnh
 Để giả vờ như ấp bóng nường !

Họ tưởng tân hôn êm ấm lạ !
 Không hay sao ốm lả hoa tàn !
 Và đêm nay khóc cho nên mới
 Lộ một sông trăng chảy lệ vàng !

Họ tưởng tân hôn êm ấm lạ !
 Không hay xuân kín vỏ màn trinh !
 Ngoài kia gió lá lòn qua cửa (*)
 Chúng kiến làm sao chuyển đến cành ?

Mộng rớt đêm nay như chất ngọc :
 Người ta say nghiện những men tình ;
 Tôi hoan hô – phút giây thần diệu !
 Chết giả nhưng cười trắng thủy tinh.

* Lòn : lườn

Sắc đẹp

Mộng rất xanh, mộng rất xanh, rất xanh...
 Choáng thời gian vây môn đầu thực nữ.
 Hồn mê mê, trong khi lòng giận dữ,
 Và tạo ra một thứ sáng hào quang :
 Những mặt tươi, nhan sắc đẹp như trắng
 Và sắc lẽm như thanh gươm vậy máu ;
 Những đôi mắt, kho tàng muôn châu báu,
 Có những hàng dừa ngọc gấp hương yêu ;
 Những môi son phản ảnh một trời chiều,
 Một trời chiều mà muôn hoa nín thở ;
 Những vú nồn : đôi cong thon, nhỏ nhỏ,
 Với đôi dòng sữa trắng như tinh ;
 Ôi rất thanh ! rất thanh là rất thanh !
 Ngát thính khí vì thơm tho như xạ,
 Và rừng rợn như một diêm quái lạ.
 Hồn người nặng bị riêng khoan sắt đỏ,
 Hết chiêm bao là thấy chuyện đau thương :
 Hồn người mê như sắc đẹp trên giường.

Mơ tiên

Hồn bay ! hồn bay ! hồn bay !
 Ngửa nghiêng tấm mát vàng lay, nhạc hường ;
 Đêm nay no ớn nguồn hương,
 Một trời thanh khí mười phương đa tình.

Hồn tôi mất cả đồng trinh
 A ha ! mê luyến những hình tiên nga ?
 Bao giờ cho mộng nở hoa
 Bao giờ xuân chín nồn nà trên môi ?
 Để tôi đi cướp mây trời
 Vén ra cho thấy một vài nường tiên.
 Ô coi ! hồn đương say nghiền
 Đã nư (1) khoái lạc trong miền chiêm bao !

(1) nư : quá đồi

Bàn chân

Nàng ! hỡi nàng hãy cắn vào hôn ta.
Hôn nguyệt bạch ran lên chiều háo hức !
Tôi uống trọn cặp môi hương thơm phức.

Ô cặp mắt đa tình ngời sắc kiêu !
... Một bàn chân ve vuốt một bàn chân !
Mát làm sao ! mát rợn cả châu thân
Máu ứ lại, máu dồn lên giữa ngực
Ôi ! thơ thật có đàn lên cung bậc

Hôn tôi ôm gót <http://kieu.vn-hoai.org>

Cùng một cô đào hát bộ

Lạ sao ! cả rạp không ai khóc
 Chỉ có mình cô khóc với cô !
 – Nước mắt li sầu hay giả dối ?
 Khúc ca như vọng tiếng trong mồ !

Dáng cô uốn éo dường tơ liễu !
 Xiêm áo rung rinh tựa nắng vàng.
 Có phải hồn cô buồn lão đảo
 Không hồn đồng điệu nhìn nhàng than ?

*Không đâu, Tư Đức ! Không đâu cô...
 Cô dẫn hồn tôi tự này giờ...
 Lượn lượn vui vui trên sóng mùa,
 Rúng như ý nhạc phả đường tơ.*

*Tôi đi tìm đẹp trên sân khấu
 – Đẹp bỏ cô khi cười lột tuồng !
 Để yêu cô với hồn thi sĩ ;
 Để thấy nguồn thơ rào rạt tuôn...*

*Mặt cô buồn quá ! – tôi yêu quá !
 – Nghệ thuật tràn ra giữa bể đêm.
 Tôi chợt ôm cô trong giấc mộng
 Nút bao thanh khí, đã nư (1) thềm...*

Cặp mắt

Ôi ! cặp mắt của người trong tợ ngọc
Sáng như gương và chớp chóa kim cương !
Mỗi cái ngó là một vì sao mọc !
Mỗi liếc yêu là phảng phất mùi hương.

Hai mắt ấy chói hào quang sáng ngợp
Dẫn hồn ta vào thế giới thiêng liêng,
Hóp nhiều trăng cho niềm trinh rất ngợp
Say nhạc hường nổi bổng giữa đào nguyên.

Người ở đâu ? Người ở đâu ? Người hỡi !
Hai mắt người sao cứ hiện bên ta ?
Ta mơ màng và run lên khắp khải !
Ta ngỡ là uống cạn suối bao la !

Hơn một bận ta đi vào cõi chết
Cạy nắp hòm tìm thi vị cao sang,
Ôi mắt người ! mắt người ! hiện rõ rệt :
Ta gào lên... chấn động cả vùng tang.

Phương Thảo

Phương Thảo ơi ! Phương Thảo ơi !
 Đêm nay nàng khóc bao nhiêu lệ
 Lệ nàng có chảy máu hay không ?
 Đêm nay nàng uống bao nhiêu mộng
 Mộng nàng có trắng tợ hoa lê ?
 Phương Thảo ơi ! Phương Thảo ơi !
 Đêm nay nàng chết trong tim phổi
 Mặt nàng đôi phấn trắng xanh xao ;
 Nhưng trong tròng mắt buồn mơ ảo :
 Cười hoa tàn tạ ở trên môi.

Phương Thảo ơi ! Phương Thảo ơi !
 Xác nàng giam hãm trên giường bệnh
 Một tro ho dòn giận thấu gan,
 Hồn nàng mơ nhạc, hương, yến sáng
 Biết trẩy nơi mô ứ đặc tình ?
 Phương Thảo ơi ! Phương Thảo ơi !
 Đêm nay nàng chết trong tim phổi
 – Ngoài cửa tràn trề xuân mộng xuân
 Đêm nay mạch lạc nàng tê cứng
 Ngực vỡ cho kinh động đến trời !
 Phương Thảo ơi ! Phương Thảo ơi !

Cô gái ngây thơ

Sóng thu ba vừa dâng lên khóe mắt,
 Ôi thôi rồi ! chết sống cả con người...
 Màu hoa trắng trang điểm cặp môi cười
 Thêm ý nhị như ân tình háo hức ;
 Mùa nhạc gấm nao nao trong lồng ngực ;
 Đôi tuyết lê ấp úng bởi e dè ;
 Xuân dậy thì đương độ khởi đề mê,
 Ô cặp má đồng tiền ngây thơ lạ !
 Hương da thịt còn thơm hơn chắt xạ.
 Đây đàn thơ, ai sáng kiến cho ra ?
 Đây đàn thơ từ điệu, sắp ngân nga
 Cho vàng ngọc của hồn và sáng sót...

Hồn tôi rúng đến muôn giây thần cốt,
 Phép làm sao ! như chân lí ra đời ;
 Như nơi đây linh diệu của muôn trời
 Vừa hớn hở qui hàng bên Sắc Đẹp,
 Chao ôi trời ! làm sao nàng cảm biết
 Nàng ở đây hay nàng bước qua đây
 Cả anh hoa là sắc tướng thơ ngây

Chưa run chạm những tơ đồng ảo não ?
 Men vật chất sắc lên mùi cảm dỗ
 Hồn nàng sao khỏi lạc giữa yên ba ?
 Chao ôi trời ! thế giới ánh bao la
 Màu trụy lạc vờn trong không khí mộ !

Người nghệ sĩ lòng buồn hơn cổ độ
 Khóc Ngây Thơ, mà tóc bạc không hay...
 Lòng chết đi nhưng máu vẫn cuồng say
 Nhịp cung cầm cho vang lên tiếng nhạc
 Cho ngất lịm giữa nguồn thơm khoái lạc
 Đương tượng hình một trinh nữ trong mơ.
 ... Đây du dương vừa ngợp cả trắng sao
 Hồn bay qua muôn luồng không khí nhẹ
 No ứ quá, nhưng không thôi quạnh quẽ
 Không thôi trào máu lệ giữa con người.

Trái tim

Người, bàn thờ đặt trên đài xuân mộng,
 Nhà thi nhân mơ hóp khói trầm hương !
 Người, nguồn đào khơi giữa bến Tâm Dương,
 Thuyền ngư phủ lơ dờ say sóng nguyệt !
 Xây mộng đẹp bằng da ngà áo tuyết,
 Gái ôm đàn he hé cặp thu ba :
 Tiếng vàng tiếng ngọc xào xạc chen ra...
 Đêm rớt lệ, trắng ôm niêm tóc bạc !
 Người, đào tiên ngậm trong răng Bạch Hạc.
 Ta giờ tay toan hứng phẩm tràng sinh !
 Chim bay hút vì là chim vô tình,
 Tìm đến chỗ nường trắng ngời vọc nước !
 Người ! hỡi người ! Gương thủy tinh trong nước
 Soi muôn màu, muôn ảnh ở trần gian !
 Đây tân hôn ngào ngọt vị như đàn...
 Đây lí tưởng im lìm như sắc chết...
 Đây xác thịt ớn lên vì đã mệt...

Tôi ăn mày chỉ một trái tim thôi !
 Lay tứ hướng cô mới chịu cho tôi !
 Cô vùng vằng là tôi không có tha...
 Sao tôi thấy vẻ gì như sắt đá
 Trên tay tôi, êm ái tựa đàn tơ ?
 Sao tôi cảm vẻ gì như bài thơ
 Hợp tình khí chảy ra thành chất ngọc ?
 Sao tôi ngấm vẻ gì như thuốc độc
 Máu ngừng ru, mà hồn thoát lên cao ?
 Mình say chưa ? mình đã thật say nao ?
 Có ảo đảo ? có điên cuồng đấy chứ ?
 (Ôi ! say khướt mới dào muôn ý tứ ;
 Ôi ! điên rồ mới ngợp ánh chiêm bao ;
 Ôi ! đắm cuồng mới biết giá trăng sao.)
 – Yêu bằng mộng là mơ tim sáng láng ;
 – Đây sự thực trần trụi nằm giữa háng !

**THẾ GIỚI
TRONG VÙNG
SÁNG TÂM LINH**

Nhạc

Ô ! Nắng vàng thơm... rung rinh điệu ngọc,
 Những cánh hồng đơm, những cánh hồng đơm
 Nhẹ nhàng, nhịp nhàng thổi đều trong sương ;
 Màu trắng không gian như gợn gợn sóng.
 Từ ở phương mô nhận mang thơ về
 Đàn thơ cơ hồ lên cung âm điệu
 Dây dây trinh bạch khóc mướt trong mơ ;
 Dây hôn ngọc thạch xanh sao như tờ ?

Ồ cõi lâu mây ánh gì kim cương,
 Áo nàng thơ ngây nao nao nghệ thường.
 Thơ bay ! thơ bay vô bàn tay ngà,
 Thơ ngà ngà say ! Thơ ngà ngà say !

Nàng ơi ! Đừng động... có nhạc trong đây,
 Nhạc gảy hoa mộng, nhạc ngát trong mây ;
 Nhạc lên cung hường, nhạc vô đào động
 Ô nàng tiên nương ! – hớp nhạc đây hương.

Hiện hình

*Gió thiết tha tình hôn mặt hoa
Thơm tho mùi thịt bất say ngà !
Gió đi chơi với trong khung trắng
Lộ nửa vần thơ, nửa điệu ca.*

*Tôi ráp lại xem. Ô sự lạ !
Một người thiếu nữ hiện trong trăng.
Khăn hồng chùi lệ ngấn đôi mắt
Da thịt phô bày ý tuyết băng.*

*Nường hé môi ra. Bay điệu nhạc
Mát như xuân mà ngọt tợ hương :
Ôi sao là khúc ba sinh lụy
Rào rạt như dây nổi cảm thương !*

*Tiếng ngọc, màu trắng quẩn quít nường
Phút giây người lộ mỏng như sương.*

– Nường tan ra nhạc ? – tan ra nhạc !

Khung trắng trời mây trắng lạ thường !

Nghê thường

Ô trời hôm nay sao mà xanh !
 Ngọc trắng xây vàng trên muôn cảnh
 Nhung mây tê ngời sao kim cương
 Dạ lan tê ngời say men hương ;

Lầu ai ánh gì như lưu li ?
 Nụ cười ai trắng như hoa lê ?
 Thủy tinh ai để lòng gương hồ ?
 Không gian xà cừ hay san hô ?

Đêm ôm hôn tôi chơi phiêu diêu
 Bắt gặp nàng thơ diện yêu kiều ;
 Man mác cho nên nhớ chị Hằng
 Hai tôi nhịp nhàng lên cung trăng...

Ồ, là ngọc thạch hay trân châu ?
 Mã não hay là hồ phách đây ?
 – Cung thiềm vắt vẻo cài lên mây
 Tiên nữ ra chào, tình ngây ngây...
<http://tieulun.hopto.org>

Này ! Muôn ngọc nữ ngóp y thường
 – Tóc quện bay mùi tô hợp hương
 Uốn mình say lượn sóng xiêm nghê ;
 Khúc Phụng cầu hoàng sồi đề mê...

Diễm lệ, Hằng Nga bước xuống đền :
 Điệu ca thần diệu vắng đưa lên...
 – Chúng tôi lạc giữa mộng như ngà
 Ngỡ vương vào muôn tơ lụa sa...

... Hai tôi vừa ghé bến sông Ngân ;
 Ô ! nàng Xuân Hương ngực đề trần
 Ngâm bài “Vấn nguyệt” (1) tiếng trong ngân
 Nhìn xuống nhân gian cười như điên.

(1) Tục Hồ Xuân Hương, ngâm bài “Hỏi trăng”

Mấy vạn năm nay vẫn hã còn,

Cớ sao khi khuyết lại khi tròn ?

Mộng

Ồ ! Mộng đêm thu, mây vút xa
 Say xưa lộ sắc cạnh đào hoa
 A ta ! Lí Bạch ! Hồn ba lệ !
 Rượu nốc vào : rung khúc đập ca...

Mộng trắng phau phau vót cung nga
 Xuân Hương ! Người ngọc máu say ngà !
 Nhấn dây tơ loạn, buồn lơ lả
 Đường phát hương trắng nẩy điệu ra...

Muôn dặm sông Ngân, con mộng lớn
 Ô ! là đài điện ánh trên châu...
 Có người thi sĩ nhật hoa rụng
 Những cánh đau thương sắp mặt lâu !

....

Cỏ thơm lay quỵện thu như mướt
 Đùa mộng mơ bên suối ngọc tuyền ;
 Trên bờ ai chết khô ra xác ?
 Đây Ngọc Kiều đây <http://trinhthiennguyen.org>

Đồ mi hoa

Lòng nao nức như hương trầm mới dậy :
 Gió tâm tư say chúi nửa lòng mơ...
 Đêm kim sa hay sao mà run rẩy ?
 Không khí men, trăng liễu mượt đường tơ.
 Đây một đóa đồ mi – ta đón lấy
 Áp hôn hoa... đem đặt giữa bài thơ
 Đài nộn nhụy hóa nguồn trinh tình khiết
 Uớp một làn hương rượu quyến lảng lảng ;
 Tràng cánh trắng biến ra da thịt tuyết,
 Một tiên nương mùa tựa một giai nhân.
 Ngủng đôi mắt chứa mùa xuân phẩm tiết,
 Giữa bài thơ... đưa [mắp/tiếng hanoi.org](http://www.tienghanoi.org)

Ôi sắc đẹp ! anh hoa hồn vũ trụ !
 Phẩm tràng sinh ! Tinh chất khí âm dương !
 Mi làm long phím lòng muôn trính nữ ;
 Muôn tài hoa nghiêng trước vẻ thiên hương
 Mi rót ngọc cho vang muôn tình tứ ;
 Mi nhả sâm ngọt lịm vạn sâu thương.

Giai nhân đi trong chiêm bao ảo lả.
 Để lời ca gợn sóng khí hoa men
 Tay búp sen kẻ lên vàng óng ả
 Những đường thêu kim tuyến rúng đêm huyền.
 – Ngừng hơi thở... ta nép trong bóng lá,
 Để vãn thơ theo nhịp điệu thuyền quyền

Ta những muốn sâu thương thôi biểu lộ,
 – Sắc trong màu, màu trong sắc, hân hoan...
 Ta những muốn mùa đông nhường lại chỗ
 – Nhạc gây hương, hương gây nhạc, lan man...
 Ta những muốn màn đen về cõi mộ
 – Cả không gian là bề' sáng tràn lan...

Rồi sắc đẹp hiện ra trong chính phẩm
 Linh thiêng như mây nước đỉnh Nga Mi !
 Và muôn hồn hoa lên vì say ngắm.
 Và muôn lòng phát tiết cả uy nghi,
 – Đêm này đây ngời ngọc ngà sa gấm
 Sắc đẹp vừa hiện giữa đóa đồ mi.

Đây bản đàn thơ

*Đây bản đàn thơ rất xốn xang
Là đôi mắt biếc của mơ màng
Màu thu lướt lướt trong làn sóng
Run rẩy cảm hồn nước nở than*

*Thơ tôi lưu luyến giữa dòng châu
Trề nải cho nên ứ mộng sâu
Châu vỡ thiên tài lai láng cả
Chết rồi, khí phách của tôi đâu ?*

*Tôi đã hôn lên đôi mắt thơ
Rồi mang đôi mắt ở trong mơ
Giờ đôi mắt hiện xanh như ngọc
Ám ảnh hồn tôi đến ngất ngư.*

Tôi chết ngay đây, chẳng nói rằng
 Cả mình lạnh khớp đến hàm răng
 Thân gì đã xuất ra đôi mắt
 Vội đẩy hồn tôi tới bóng giăng.

Một bóng giăng rồi một bóng giăng
 Hồn vẫn phiêu lưu rất nhẹ nhàng
 Đến nút không gian là bắt ngát
 Một trời thơ mộng đẹp mê man

Châu báu có chi không động đây ?
 Bầu xanh dày đặc vẻ huyền mơ
 Cơ hồ không khí thanh bai quá
 Ý sắc thiêng liêng sáng dật dờ.

Bỗng khúc dương cầm nức tiếng thu
 Bỗng đôi mắt ngọc hiện xanh mờ...
 Và châu và báu và thanh khí
 Nức nở tan thành vạn giọt thơ.

Xuân tượng trưng

Hỡi lời ca man dại
 Điệu nhạc thở hơi rừng
 Đêm nay xuân đã lại,
 Thuần túy và tượng trưng.

Nâng lên núm vú đôi
 Sữa trắng nhi nhi giọt
 Bay qua cụm liễu phơi
 Những cườm tay điểm hột
 Sương phát phơ lau lách
 Khe uốn mình giai nhân
 Đường non khéo điêu khắc
 Những dáng hình khỏa thân

Lụa mây nẩy vàng chạm
 Tía ngọc bén màu ngân
 Chủ xuân đương triển lãm
 Lời ca như hạc theo
 Gió lên. Tình múa reo
 Những điệu vàng châu báu
 Đường có con chim báu
 Rửa cánh trên ngai lòng
 Xòe xòe màu lông công
 Vườn thơm khuya sắc mát
 Rong uốn vóc tùng cong
 Ao bạch mai khoát khoát
 Mội đào chờ khoái lạc...
 Hồn tôi như đỉnh hương
 Bốc lên mình thánh giá
 Ý xuân mát đến xương
 Ngậm tuyết phun lá chã.

***Hàn Mặc Tử* ⁽¹⁾**

Bóng nào nhợt như ma
 Khắp châu thân hồn rớt
 Huyền hồ nhìn không ra
 Lưu luyến dường thiết tha
 Chờm chờm trên giường bệnh ?
 Bóng nào nhợt như ma
 Khắp châu thân thấp thênh
 Huyền hồ nhìn không ra ?

Hay là tôi hóa hai
 Đã chết đi một nửa
 Hay là trời ban mai
 Bị mù sương vây bủa
 Làm buồn ngập hoàng hôn
 Ảnh hưởng tới linh hồn
 Tiêu tụy,
 Hiện ra hình ủy mị ?

(1) Bản thơ chí cốt của Bích Khê.

Bóng nào trắng dần ra
 Trên đầu đơm vòng hoa
 Khắp thân in màu tuyết
 Trong trẻo và diễm tuyết
 Tơ tơ gầy như nguyệt
 Biếc biếc gầy như thu
 Đều qui trên nét mặt
 Hoàng hôn mai mờ sắc
 Buồng ban mai trắng ra
 Ôi, ôi không là ma
 Đừng nhìn trong ý tứ
 Quanh quē nhận không ra
 Gầy rồi không còn xa
 Hàn Mặc Tử !

Châu lệ thấm tình say
 Gặp gỡ có hôm nay
 Chiêm bao ngày liền ngày
 Ngoài mình, ai mà hay ?
 “Anh ơi từ đâu đến ?
 Em buồn em đang bệnh
 Anh ơi sao ra hai
 Huyền hồ trong phôi thai ?
 Hóa thân trong phương phi
 Người em rày mệt quá
 Mà nay gặp cố tri
 Hai ta đây rả rã
 Dịu lấy, cùng nhau đi”

Lờn nức ra hơi hương
 Dịu dịu tỏa trong buồng
 “Anh ơi tôi mới đến
 Là hiện thân của bệnh
 Quần quai đau xót xa
 Máu mủ nhìn không ra

Giờ phương phi ! phương phi !
 Là hình thơ tinh vi
 Là hình thơ qui y
 Mướt trong màu tuyết vẽ
 Hai ta đều quanh quẽ
 Đứt ruột nhớ thương nhau
 nấn ná sẽ lìa nhau
 Chiêm bao còn thấy nhau”

Rùng mình ta nhìn ra
 Huyền hồ đà như ma
 Ôi không phải là ma
 Gần sao mà còn xa
 Lại đâu là quê nhà
 Hàn Mặc Tử ! Hàn Mặc Tử !
 Qui Hòa ! Qui Hòa ! (1)

(1) Nơi Hàn Mặc Tử tới chữa bệnh rồi qua đời.

Lên kim tinh (1)

*Thơ thủy tinh nơi lòng trắng mật
Nhạc thiên nhiên đầy nhạc pha lê
Đêm nay gấm trên nền xuân lục
Bút thi nhân mềm chữ thơ đề :*

*Lên Kim tinh xác bằng thanh khí
Đất lưu li không khí xạ hương
Cây du dương lâu đài song sóng
Trên biển châu trời lộn kim cương*

*Trăng có đôi : rung rung ánh ngọc
Mùa rất cao ; đẹp xuống anh hoa
Chàng gặp chàng : lời bay ý sắc,
Khí trang nghiêm và chuyên thần qua.
Nàng Vệ Nữ theo nàng Vệ Nữ
Áo âm dương gió tóc thơm rừng
Người như nhạc trong xuân bằng nhạc
Thơ tình rờn đội báu linh lung !*

(1) Kim tinh : Sao Vệ Nữ (sao Hôm — sao Mai) <http://tieuhan.hoplo.org>

Duy tân (1)

Đường kiến trúc nhịp nhàng theo điệu mới
 Của lời thơ lóng đẹp. Hạt châu trong.
 Hạt châu trong ngời nhỏ giọt vô lòng
 Trần âm hưởng như chiều thu sóng nằng.
 Trong vòm xanh. Màu cười màu bình lặng
 Gây phương phi : chiếu sáng ngã sang mờ
 Vì hình dung những sắc mát, non tơ
 Như mặt trời lọc qua khóm liễu, một
 Hoàng hôn. Ôi đàn môi, chim báu tốt :
 Chữ biến hình ảnh mới, lúc trong ngâm
 Chữ điêu khắc tả nghệ thuật sâu cam
 Dây thắm mĩ như một pho thần tượng.

(1) Sự cách tân của thi ca và nghệ thuật.

Lúc trong ngâm, giữa kho vàng mộng tưởng
 Múa song song khiêu vũ dưới đêm hồng
 (Những con cừu tìm trẻ mướt như lông
 Nên da thịt lên làn sa lụa mỏng,
 Mỗi con cừu bốc lên men hi vọng...)

Thơ nhịp nhàng ý vị nhịp theo thơ.
 Tôi cắn vào trái bồ' vỏ xanh mơ
 Tìm chất quý thơm tinh mùi khoái lạc,
 Bằng hơi mộng, trong hàm răng, tản mát
 Mộng ?
 Thiên tài ?
 Trên hồn độn khỏa thân
 Đẹp tử mỹ, hơi rung động truyền thần
 Ròng âm nhạc của lòng trai ấp mái
 Người họa điệu với thiên nhiên, ân ái
 Buồn – và xanh trời. (Tôi trôi với bờ
 Êm biếc – khóc với thu : lời ứa ngô
 Vàng... khi cách biệt – giữa hồn xây mộ

Tình hôm qua – dài hôm nay thương nhớ
 Im lặng nhìn bông ý, lặng lẽ lên
 Những dáng hình thanh khí...) Giữa mộng mênh
 Đường nhiếp ảnh, sắc khua màu tiếng thở
 Hơi hội họa, đến muôn đời nức nở,
 Ta nhịp nhàng, ý nhị nhịp theo ta.
 Lời nói lời bố thí lộc tinh hoa
 Của âm điệu, mơ màng run lấy bấy
 Một hỗn hợp đẹp xô bồ say dậy
 Bằng cảm tình, bằng hình ảnh yêu thương
 Và mới mẻ – trên viện cỏ Đông phương !
 (Ai có nghe sức tiềm tàng bí mật ?)
 Thơ lửa thể ! – giai nhân tuần trăng mặt
 Nữ thần ơi ! Ta nô lệ b

Giọt lệ trích tiên

Sông dài chảy tận về đâu ?
 Non xanh xanh mãi bên sâu thế nhân
 Lòng này gửi Hán vân có được
 Xin gửi về non Ngọc đài dao
 Bụi hồng cách mấy hoa đào
 Bụi hồng cách mấy hoa đào nẻo xưa.
 Nước lạnh lòng sông đưa lá thắm
 Cuốn nổi lòng thăm thăm vào chẳng ?
 Non còn mãi ngó vùng trăng
 Bàn cân nhân sự sao bằng mộng mơ ?

Vắng tiền hạc, bơ vơ dưới thế
 Gầy tiều cảm điệu lẻ trong sương
 Sông Ngân cách mấy sông Tương
 Sông Ngân cách với sông Tương mấy trời.
 Chưa xong một tiếng cười Bao Tự
 Hẹn ngày về mấy độ chiêm bao
 Gió hương đưa lại đồng sao
 Trâu bày ăn tại đồng sao xanh rì
 Lại đưa đến Diên Trì thuở trước
 Hội bàn đào chén ngọc rời tay...
 Ao xuân lồng bóng mây bay
 Rèm châu tuyết phủ mây bay nửa lâu
 Sông dài những tương tư trời rộng
 Non xanh còn đứng mộng vùng trăng.

Nam hành

Mâm vàng đây, đĩa ngọc đây
 Tiệc hoa sáng, rượu chung đây
 Trông ra mây nước muôn trùng biếc
 Nước ái non tình bóng nguyệt đây
 Tiếp li cạn, cạn li đây
 Năm con một vợ ngồi vòng xây
 Nhạc chim thanh tước rót về đây
 Đỗ vàng cành lá lục
 Nâng chén tình ròn ca một khúc
 Tiệc hoa hê, chén ngọc hê
 Giang hồ vút cánh sau chung rượu
 Năm vẻ rồng bay ánh sắc mây

Tiền ròng bạc tốt trong tay trắng
 Danh nghĩa cao sang tợ mặt trời
 Tiếng xe rồn rảng sau bờ trúc
 Bóng vợ bóng con lẫn bóng cây
 Đông liễu tây đào ngời khấp nép
 Nẻo xuân giũ gấm phủ hoa đầy.
 Minh ơi ! Rót chén này
 Nụ cười Bao Tự điểm xuân ngây
 Rạng màu yến tiệc ngọc lung lay
 Xa xa đường thoảng tiếng chân reo
 Dặm cỏ ven đồi huê lác đác
 Ngựa ai rung lạc tiếng trong vao.

Mộng lạ

*Mộng sao mộng lạ – trắng như ngà
Giai nhân hiện dưới bóng Hằng Nga...*

*Họ đẹp như xuân, sắc như gấm
Và hồn hể nhạc thấm như hoa.*

*Nguồn sống thơm tho chảy giữa lòng.
Xô bồ gót ngọc bước song song...*

*Áo xiêm ăn đứt màu trắng sáng
Gió nếp rình nghe tiếng chạm vàng*

*Những cặp môi cười gươm sắc lẹm
Chóa lên không khí dội hương vang.*

*Khoái lạc ửng hồng như quả gấc.
– Đi đâu ăn cả hương ngây ngất...*

*Ôi đi ! Đoàn tiên lột khóa thân
Hoan hô xác thịt chiếm ngôi thần.*

Quả măng cụt

***Chất ngọt da thom vào giữa mắt,
A ha ! Mùi sữa móm vô răng...***

*Ôi khối tình ! Khối mộng !
Lộ sắc tướng mùa thu.
Màu da huyền lên nước ;
Sóng mặt nổi vân nu.*

*Môi ai làm hoa nở
Mời mọc khách qua đường !
Ôi bàn tay rạng mở
Cả một bầu thanh hương !*

*Múi trắng sao như ngọc !
Múi mát tọt thịt thom !
Môi hoa ai mời mọc –
Ngọt lịm đến linh hồn.*

*Những hòn răng anh ánh
(Đây không phải hòn trắng !)
Hiện ra sau múi ngọc,
Cười vỡ cả không gian !*

Người say rượu

“Rót chén này rồi chén nữa đi.
 “Có hương trong ấy, uống li bì...
 “Cho thơm cả miệng – hàm răng khớp
 “Cho chảy trong lòng suối biệt li !

“Ngô Cơ ! Nàng hãy rót cho mau
 “Rượu mới kê môi đã nổi màu :
 “Ta thấy hình nàng thu gọn lại
 “Có đôi mắt biếc của mùa thu !

“Nốc chén này còn chén nữa đây
 “Mộng bay ngàn dặm với thơ bay...
 “Xưa tê một chuyến lên cung Quảng
 “Mê luyến ai cho bạc tháng ngày !”

Người say rượu uống bao dòng tinh huyết,
 Mà đêm nhung nhẹ lướt giải đôi mây
 Người muốn cho bao lời ca bi thiết
 Chiếm muôn hồn như một khúc say ngây.

Đây bóng lá ánh trắng nhôm sắp ngã
 – Một cô hồn có lẽ thoáng đi qua
 Sao lốm đốm trên cây nằm lả tả.
 Một chuỗi cười rồ rộ ở trong hoa.

Tiếng cười vừa mới ngắt.
 Sóng vàng nổi lao xao :
 Có người đương đuổi bắt
 Ma men bên suối đào...

Rạng mai có kẻ đi về đây :
 Ôi ! Người say rượu chết nằm queo !
 Ngọc sương nức nở tan thành lệ !
 Hơi rượu say nồng vẫn quyến theo !

Sợ người

Ôi khối mộng của hồn thơ chénh choáng !
 Ôi buồng xuân hơ hớ cánh đào sương !
 Ôi bình vàng ! Ôi chén ngọc đầy hương !
 Ôi hồ nguyệt đọng nhiều trăng lấp loáng !
 Ôi thân tình ! Người chứa một trời thương.

Người yên tĩnh nhưng người đi muôn dặm
 Máy thu thanh hòa âm nhạc thom tho !
 Miệng yêu kiều mơn ánh sáng say no !
 Nguồn trinh tiết gầy hồng tươi xanh thắm !
 Bầu sữa người êm mát vạn sầu lo.

Một đêm vàng – một đêm vàng âm điệu
 Đây nhưa thom, xanh mịt ngàn phi lưu
 Mộng ngời lên bay đến một bến tàu –
 Biển ngọc bích, thuyền buồm say sóng dịu ;
 Hương ngọt ngào, ánh sáng chớp mau mau.

Hương say người như say men tình ái,
 Kề ngực trắng người móm vị say sưa.
 Người chưa say vì hương vị chưa bura :
 Dìm trắng xuống một vùng trắng nước giải
 Và xóa lên... điêu động bóng ngàn xưa.

... Hoa thần bí vấn vương hồn ngọc nữ ;
 Động đào nguyên chấp chóa ánh lưu li ;
 Ô ! Sắc phàm trên bộ mặt từ bi ;
 Ô ! Tiên nương trong tình xuân đầy ứ ;
 – Một u sầu dịu dịu của cung phi.

Ôi ! Sợ người ! Sợ người ! – Gương phép tắc !
 – Ngọc Kiều ơi ! ghé lại ngắm dong nhan.
 Ngọc Kiều ơi ta chộp thấy tim nàng,
 Tim nàng bằng đá, tim nàng bằng sắt.
 Ngọc Kiều ơi ! Hơi độc sắp tràn lan !

Người ngất ngư – Chết trong muôn thế kỉ !
 Chạy điên rồ... đứng sững giữa xương ma.
 Người là ai ? Người có phải là ta ?

Thơ bay

Thơ bay lên trên đỉnh núi Nga Mi
 Gạ chơi mây nước phương phi –
 Lột màu sắc tướng trong ni ;
 Mộng qua, bắt mộng đồ mi lò đờ !
 Thơ bay lên tới động Dương Quý Phi
 Gạn xin nước mắt lưu li –
 Cửa không nàng tiếc làm chi ;
 Mắt tôi ráo lệ lấy gì xốn xang !
 Thơ bay lên cho đến gã Vương Duy
 Ghe xem bức tranh Quý Phi –
 Tinh thần lộ cả uy nghi ;
 Càn khôn chụp ở hàng mi trập trùng !
 Thơ bay lên cho đến chàng Phụng Kỳ
 Gặn nghe thân nhạc lâm li –
 Ánh ra màu sắc tinh vi ;
 Rung rung yến sáng nhũn giềng chiêm bao !
 Thơ bay về tắm mát suối âm ti
 Xác tôi chết lạnh trôi đi –
 Lấy ai siêu độ từ bi ;
 Hồn xiêu hồn đến qui y bên nàng !

Một cõi trời

Ồ ! Đừng có ngó ! Mời anh hãy bước.
Qua nơi này là cách biệt trần gian.
Điềm anh hoa !

Nức nở tiếng tơ vàng
Lùa hết trời vào trong khung cửa ngọc ;
– Trời tôi rộng, mịn màng hơn suối tóc,
Ngả ngón trong hương xạ hiệp hương thân
Anh bước đi là lão đảo hai chân
Mắt mát mát và miệng nghe giòn ngọt.
Đây bay ra ! Bay ra... êm rớt rớt
Anh ghé tai ! – tiếng nhạc dẫn hồn hoa
– Cả trăm hoa, phong vị sắc quần thoa,
Đi vào cõi mê li không bờ bến...
Bước đi anh ! Sa gấm trải lòng đường.
Trời tôi rộng. Đây đây tầng cửa khác.
Đây đồn ứ muôn sắc màu khoái lạc.

Anh đừng run ! Đừng dại ! Cũng đừng điên !
 Lệ làm sao ! Địa ngục hiện ra liền,
 Anh đừng khiếp ! – Lòng tôi mang địa ngục
 Mình nóng hổi và hơi ran giữa ngực
 Tôi mê man ghì lấy một giai nhân.
 Hồn say sưa đương cố lột cho trần
 Cả sắc đẹp ngời ra như lưỡi kiếm.
 Lưỡi lẳng lếu mất rồi ! – tôi đã liếm :
 Gì tinh ba trắng rợn sóng làn môi.
 Trí thom tho nên rung động bồi hồi
 Trong phút lạ ! – mơ hồ xương sọ vỡ...

Trời tôi rộng. Mời anh : bước nữa đi !
 Ôi thiên tượng !

– Ngai vàng vừa xuất hiện :

Trăng dẹt găm mà sao thêu kim tuyến ;
 Cả không gian ngời kết ngọc kim cương
 Đây người thơ lửa bấu giữa lòng thương ;
 Miệng như đàn nói ra thành điệu nhạc ;
 Mắt có phép trào ra hương khoái lạc ;
 Tay hoa tay liền nở chữ phương phi...

THƠ PHONG CẢNH

Đèo Hải Vân

Bước tới đèo Vân cảnh vắng teo
 Rõ ràng trước mắt bức tranh treo
 Một vùng bể cả con triều dậy
 Đồi cụm rừng sâu tiếng gió reo.
 Đường sắt xe quanh còi dậy đất
 Đầu non ác lặn bóng nghiêng đèo.
 Xung quanh phong cảnh, mình trơ trọi
 Vắng vắng lòng xa giọng cuộc kêu.

*

Cuốc kêu văng vẳng ở đâu đâu
Trời nước mênh mông lẫn một màu,
Thành cổ rêu phong sương nhuộm đá
Bia xanh chữ lọt súng trơ đầu
Đường đời thành bại chòm mây bạc
Tiến cử anh hùng ngọn gió lau.
Nhìn cảnh nước non non nước ấy
Ngàn xưa dâu bể chạnh lòng đau.

Đăng lâm

Hoa cỏ bốn mùa thay đổi tiết
 Ngàn năm còn mãi cụm cây xanh
 Cheo leo lắt lẻo đèo treo quán
 Róc rách đìu hiu nước xuống gành.
 Gió thốc rừng mai bông đã rụng
 Mưa thêu làn nắng chỉ mong manh.
 Mực tử năm ba tiêu thổi điệu
 Nắng vàng cao thấp, núi rung rinh.

Về Thu Xà cảm tác

Phố phường hai dãy đứng trơ trơ
 Phong cảnh nhìn xem đã khác xưa.
 Chợ búa lảng vắng tôm cá thịt
 Điểm đàng xông xáo sớm chiều trưa.
 Thần tiên đâu vắng khoanh tay ngó
 Ma đói nên ghê đứng cửa chờ.
 Phần thuế xâu, phần công nợ nũa
 Thăm quê khiến khách rối lòng tơ !

Huế đa tình

Thu về lạnh sắc tà dương
 Hoàng cung chùng đã hơi hương bay đồn
 Thuận An khuất bóng hoàng hôn
 Gió bao giờ thổi lại hồn tràng giang
 Nơi đây rụng đỏ lá vàng
 Lãng vua xa lắm dặm dàng nhạt xanh.
 Dòng Hương in gái nguyên lành
 Lá thuyền du khách thanh thanh tiếng đờn.
 Vĩ Dạ thôn, Vĩ Dạ thôn !
 Biếc che cần trúc không buồn mà say.
 Non xa trắng đã tròn đây
 Em ơi để mặc lòng ngây lên mùa

***Đêm xuân đến thôn Vĩ Dạ
nghe đàn sáo***

Tì trúc mê li xuân dưới nguyệt
Cỏ hoa vờ vạt mộng trong hương
Tràng an thú ấy ai không biết
Vĩ Dạ đêm nay khách chập chờng

Làng em

Nơi đây làng cũ buồn hiu quạnh
 Anh có khi nào trở lại chưa ?
 Ngày đi chậm lắm – Dòng sông biếc
 Hùng sáng trong trời sợi sợi mưa.

Nơi đây thành phố đời ngưng mạch
 Mấy nàng lai khách (1) vẫn buồn mơ
 Đường lên hội quán sương khuya xuống
 Đâu mấy chàng trai đôi nhớ hờ ?

Anh có khi nào còn trở lại
 Chờ lúc hoàng hôn trắng đã lên
 Tìm ngõ nhà em anh sẽ thấy
 Khóm lan thơm nặng khí ưu phiền.

Là lúc đêm về trên mái ngói
 Những nhành nhãn muện cánh dơi lay
 Em đang nổi bệnh trong phòng vắng
 Tĩnh dậm theo trăng sáng sáng đây...

(1) Gái Tầu lai.

Ngũ Hành Sơn

Quay thay núi thấp nước danh đồn
 Tuyệt nhất năm hòn : ngọn Thủy Sơn
 Chẳng suối Phong Nha nghe róc rách
 Chẳng mây Hồng Lĩnh thấp chờn vờn
 Giữa trời bóng nguyệt lồng vô động
 Trên biển mù sương thổi lại non
 Tiên – hậu hai bài ngâm chứa dứt
 Hồi chuông thiên cổ động bon bon...

Ngũ Hành Sơn (tiền)

Lên chơi hòn Non Nước
 Gót trở ngọc song song
 Chàng ơi đêm đã ướm
 Mắt sao trên sườn cong
 Long lanh ngời sáng, mướt
 Là gấm hay là nhung
 Dệt lên đá linh lung
 Những hình điêu khắc nổi
 Sắc sỡ voi uốn ngà
 Cánh dơi nghe phát phới
 Tiên đồng bước giữa hoa
 Mực đồng lung trâu cỡi
 Thôi sáo bên rừng mai
 Bí mật trời. Thiên Thai
 Động Huyền không bốc khói
 Lờ mờ đường lên mây
 Chén trăng vừa tầm với

Chàng ơi vàng ròng đây
 Kề môi say ân ái
 Nhàu nhàu đậm rêu xanh
 Dầu dầu màn sương quynh
 Là là bông ren lụa
 Gót tro gân mà xa...
 Hiện lên đôi thạch nhũ
 Sữa trắng như tuyết pha
 (Nhi nhĩ nơi một vú)
 Chàng ơi lòng vữa sao
 Khi húng giọt thơm ngào
 Thôi lên đài Vọng Hải
 Nhìn kim cương rung rung
 Nhạc vàng đâu bay lại
 Trời nước lộn trong sương
 Hình trập trùng múa nhảy
 Trên nền sóng rung rinh
 Những tiên nữ trắng tinh
 Ngang thân lan biếc khỏa

Ti trúc nhần gần xa
 Lay bay hơi báu tỏa
 Miệng nào rục điệu ca
 Tóc nào buông lỏa xoắn
 Mắt nào điện long lay
 Tay nào như sắp bay
 Gió lồng hang Âm Phủ
 Hoa mộng thâm màu thâm
 Bóng đa phờ tóc rũ
 Ô con tình đứng nằm
 Đưa vông hát ru con
 Điệu buồn trơn giọng cú
 Làm ứa mảnh trắng lòn
 Hai ta là mảnh vỡ
 Của ngai báu thiên đường
 Hai ta là chất bỏ
 Cấn ở trái Đau Thương

Chàng ơi đêm nín thở
 Để hôn biến ra hương
 Chập chờn trong nữ yêu
 Vào ra theo răng lựu
 Chập chờn trong ba tiêu
 Đường mưa thu nhỏ giọt
 Chập chờn trong tiếng chuông
 Điểm kinh ngân thánh thót
 Chập chờn trong bể sương
 Lượn theo nếp y. thường...
 Hai ta là mảnh vỡ
 Của ngai báu thiên đường
 Hai ta là chất bổ
 Cắn ở trái Đau Thương
 Ái ân là Ô Thước
 Cây ngọc trở văn chương
 Lên chơi hòn Non Nước
 Ôm nhau chết bên đường
 Mơ màng trắng hạc rước...

Ngũ Hành Sơn (hậu)

Lại chơi hòn Non Nước
 Chẳng mọc cánh mà bay
 Bận bề thôi bỏ hết
 Ngất ngưỡng vọng Hải Đài
 Ngó lên trời xanh ngất
 Cheo leo quán sông Ngân
 Phải chăng chàng Lí Bạch
 Ngồi chuốc chén đêm ngày
 thuyền neo bên lau lách
 Sông lạnh bóng sao rơi
 Mặt nước vỗ bành bạch
 Da trắng trắng tợ hàu.
 Đứng trên đài Vọng Hải
 Ngỡ tới Hoàng Hạc Lâu.

Tuyệt thay hòn Non Nước
 Hồn Thôi Hiệu ở đâu
 Kim Mộc Thủy Hỏa lay
 Trên dưới Đất Trời châu
 Vàng sao ngời mắt rạng
 Sương châu nhỏ giọt sa.
 Gọi sắc cỏ thơm dầy
 Lăn quất khí rừng hoa
 Gọi hồn đại hải lại
 Nhập khói động Huyền Không
 Điều thú về hết thả
 Phụng hoàng múa theo công
 Rồng xuống khoe năm vẻ
 Bạch viên ngoạn trái đào
 Thần tiên rủ yêu quái
 Cử lên nhạc tiêu thiền

Sực nức lò hương xông
 Trập trùng màu xiêm áo
 Lác đác trổ mưa bông
 Phật Như Lai thoát hiện
 Trên bảy sắc cầu vồng

Quay thay hòn Non Nước
 Nghe giảng đủ mười tông
 Muôn năm lòng đá rắn
 Nhuận thấm giọt từ bi
 Biển xanh thay chất mặn
 Rừng thắm lọt hơi sâu.
 Có ai biết trên cao
 Da trời màu thịt sữa
 Da trời se chất sữa
 Thuyền cảm hứng mệnh mông
 Gió thơm vùng nội dầy
 Cảnh sắc biến thành không

Ta trên đài Vọng Hải
 Ngất ngưỡng mặt thần đồng
 khôì ngô và lẫm liệt
 Cát tiếng hát trong veo
 Trước chơi hòn Non Nước
 Vần điệu ngọc vàng reo
 Nay chơi hòn Non Nước
 Thi hứng suốt tuôn dào
 không hiểu người đến trước
 Máy kẻ biết “Đặng đài”
 Không hiểu người đến sau
 Ngất ngưỡng sẽ là ai ?
 Từ nay lên Ngọc Điện
 Chỉ nhượng Phật Như Lai
 Lượn theo thế biển rừng
 Xếp lại hình lá cỏ
 Động hóa mây năm vùng
 Đại bàng bay chẳng tới
 Ngòi Nhược Thủy bao quanh

Suối Thiên Thai chảy dưng
 Rắn bảy đầu đến khoanh
 Bảy lần đài Vọng Hải
 Ta sẽ ngồi nhập định
 Bốn mươi chín ngày đêm
 Mặt nguyệt rót êm đêm
 Mặt trời tuôn sáng tạo
 Thần trí mở kho tàng
 Tượng trưng vẫy cao đạo
 Chỗ chính phẩm văn chương
 Ta bước xuống long sàng
 Viết trên hai tảng đá
 Bài hậu Ngũ Hành Sơn
 Ngó trời cười sang sảng
 Trở lại giữa bạn bè
 Vỗ hai bàn tay trắng !

Trên núi Ấn nhìn sông Trà

Trà Giang Thiên Ấn chuông gầm sóng
 Vang tiếng ngàn năm đất Cẩm Thành
 Ngàn năm quả Ấn nằm trơ mốc
 Một dải sông Trà chảy sậm xanh
 Xót hồn cô độ sương vài giọt
 Xịch bóng tà huy nguyệt mấy canh
 Nghìn dặm cố nhân đâu có tá ?
 Cánh chim kêu <http://dautrong.com>

Chùa ông Thu Xà

*Mây trắng bay về núi Thạch chưa
Chùa Ông chim hót ở ngoài mưa
Ngôi trên gò mả nghe chuông vọng
Sắc cỏ thơm mùi kinh sách xưa.*

Dưới trăng ngôi gày đàn

*Mây nước mê li cầm dưới nguyệt
Cỏ hoa vờ vật mộng trong hương
Tĩnh hồn như có ai kêu gọi
Ngàn liễu trắng soi ngất dăm đường.*

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
THƠ SÁU TƯ	15
Nghe chuông	17
Bán sáu	19
Bán thơ	20
Mộng cảm ca	22
Cuối thu	25
Tôi chết rồi tiếng nói như châu	26
Dặm mòn	27
Ngón giai nhân	28
Tiếng đàn mưa	29
Quán khách xuân về	30
Gỗ bốn	31
Mĩ tửu ca	32
Sầu lãng tử	33
Cơn mê	34
Ăn mây	35
Nắm mộ	37
Thơ để trên bia mộ	38
THƠ TÌNH	39
Tì bà	41
Ảnh ấy	43
Hoàng hoa	45
Nàng bước tới...	47
Châu	49
Tranh lửa thể	62

Hồ Xuân Hương	66
Thi vị	67
Mộng Xuân Hương	69
Hai tiên nữ nhớ Lưu - Nguyễn	70
Tân hôn	71
Sắc đẹp	72
Mơ tiên	73
Bàn chân	74
Cùng một cô đào hát bộ	75
Cặp mắt	77
Phương Thảo	78
Cô gái ngây thơ	80
Trái tim	82
THẾ GIỚI TRONG VÙNG SÁNG TÂM LINH	85
Nhạc	87
Hiện hình	88
Nghê thường	89
Mộng	91
Đổ mi hoa	92
Đây bản đàn thơ	95
Xuân tượng trưng	97
Hàn Mặc Tử	99
Lên kim tinh	103
Duy tân	104
Giọt lệ trích tiên	107
Nam hành	109
Mộng lạ	111
Quả mãng cụt	112
Người say rượu	113
Sợ người	115
Thơ bay	117
Một cõi trời	118
THƠ PHONG CẢNH	121

Đèo Hải Vân	123
Đăng lâm	125
Về Thu Xà cảm tác	126
Huế đa tình	127
Đêm xuân đến thôn Vĩ Dạ nghe đàn sáo	128
Làng em	129
Ngũ Hành Sơn	130
Ngũ Hành Sơn (tiền)	131
Ngũ Hành Sơn (hậu)	135
Trên núi Ấn nhìn sông Trà	140
Chùa ông Thu Xà	141
Dưới trăng ngồi gảy đàn	141

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC

Thơ Bích Khê

Chịu trách nhiệm xuất bản :
HOÀNG VĂN BỔN

<i>Biên Tập</i>	:	HIẾU DŨNG
<i>Sửa bản in</i>	:	KIỀU VẤN
<i>Bìa</i>	:	HS VĂN NGUYỄN
<i>Trình bày</i>	:	MINH PHÚC
<i>Thực hiện</i>	:	TRẦN TUẤN

In 1.000 cuốn, khổ 10 x 18 cm. In tại Xí nghiệp In số 9. Số Đăng ký KHXB : 107/VH/ĐN/557 Cục xuất bản cấp ngày 16-9-1996. In xong và nộp lưu chiểu tháng 1-1997.

THI CA VIỆT NAM CHỌN LỌC

Thơ Bích Khê

Thơ Đinh Hùng

Thơ Hồ Dzếnh

Thơ Xuân Quỳnh

Thơ Nôm danh sĩ

Thơ tình Lục bát

Thơ tình Tứ tuyệt

Thơ tình Trong ngần cặp

Thơ Tiền chiến

NHÀ XUẤT BẢN ĐỒNG NAI

TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU
